

Оригинални научни рад

Александар С. КОДЕЛА*

Универзитет у Љубљани, Филозофски факултет, Катедра за музикологију

КОМПАРАЦИЈА МУЗИЧКОГ И КУЛТУРНОГ ДЕЛОВАЊА СРПСКИХ КУЛТУРНИХ ДРУШТАВА У СЛОВЕНИЈИ И СЛОВЕНАЧКИХ У СРБИЈИ

Апстракт: Значајно је мали број истраживања о делатности културних заједница Срба у Словенији и словеначких културних друштава у Србији. Циљ овог рада усмерен је ка приказу деловања ове две мањинске заједнице, са фокусом на неговању и очувању њихових културних и музичких наслеђа. Путем методологије усменог интервјуисања дошло се до података који се тичу проучавања различитих аспеката истраживања. Резултатима истраживања који су добијени, компарацијом ове две националне мањине организоване у различитим културним друштвима (у различитим државама), желимо да истражимо однос мањина према свом културном наслеђу. У раду смо установили да српска културна друштва у Словенији примарно негују традицију свог фолклорног народног стваралаштва, док у словеначким културним друштвима који делују у Србији водећи аспект деловања усмерен је ка хорском певању. Резултати истраживања представљају битна открића и могућности за даљна етномузиколошка, музиколошка као и истраживања из других научних дисциплина, која су у вези са овом темом.

Кључне речи: културна друштва, мањине, Срби у Словенији, Словенци у Србији, народна музика.

1. УВОД

Након распада Југославије, бројни припадници народа, који нису чинили већинску популацију у новонасталим државама су практично преко ноћи постали у њима странци. Таква ситуација је покренула бројне проблеме и питања о њиховом мањинском статусу, а нека од њих и данас нису у потпуности разрешена.

Временом су те такозване *нове* националне мањине стицале све већу потребу за међусобним повезивањем, пре свега ради очувања и неговања

* Дипл. музиколог и мастер студент, akodela1993@gmail.com

свог националног културног бића. Потреба и жеља за међусобним културним повезивањем резултирала је (и) настанком културних друштава у којима су практиковањем разних креативних активности чували и неговали своје културно наслеђе, а на тај начин и свој национални идентитет. Један од важних аспеката културних дешавања у друштвима представља неговање музичког наслеђа, којег ћемо у овом тексту истражити у оквиру деловања словеначких културних друштава у Србији и српских у Словенији.

Значајно је истаћи да рад представља пионирско истраживање музичког деловања ове две културне заједнице. Проучавање ове теме у већој мери је отежано јер је постојећа литература малобројна, па смо због допуне одређених података у овом раду спровели интервјуе и разговоре са неким од водећих чланова културних друштава у Србији и Словенији.

У раду ћемо представити функционисање културних заједница, досадашње резултате истраживања која су спроведена у оквиру њиховог деловања и посебно изучавања музичке делатности која се у њима одвијају. У закључку ћемо се бавити компарацијом деловања ове две заједнице и изнети резултате до којих смо дошли током истраживања.

2. НЕГОВАЊЕ МУЗИЧКЕ И КУЛТУРНЕ ТРАДИЦИЈЕ СРПСКИХ ДРУШТАВА У СЛОВЕНИЈИ

“Уверен сам да је народна њесма, заједно са језиком, кључна карика која одржава, њодсјиче и јача осећај идентитетџа њојединца и осећај колективне њрипадности нацији, јер [народна песма] садржи формалне елементе и садржаје, који су њовезани са одређеним околносјима.” (према Гламочанин 2010а: 49)

Почетком 20. века појавиле су се тежње Срба са словеначког подручја ка међусобном повезивању. Међутим конкретна повезивања у смислу очувања и неговања свог културног наслеђа новонастале мањинске групе¹ нису се остварила све до почетка деведесетих година прошлог века. Од тада до данас у Словенији су званично установљена 33 српска културна друштва у 19 крајева. Потреба чланова за њиховим међусобним повезивањем у културним

¹ У Словенији, у статуту који се бави националним мањинама записано је да постоје две групе националних мањина: аутохтоне и новонастале. Разлика међу њима је у томе што аутохтоним мањинама Република Словенија признаје велики број права што у школству, слобоном изражавању итд., док је новонасталим мањинама дозвољен само одређен и знатно мањи број права у односу на аутохтоне мањине. Иако многи стручњаци тврде да би српска национална мањина, која је међу осталим националним мањинама у Словенији најбројнија те да она територијално на овом поднебљу постоји већ вековима, треба да спада у групу аутохтоних, она је ипак уврштена у групу новонасталих.

друштвима спојило је „очување, неговање српског народног и националног наслеђа као и чување и развој културног идентитета припадника својих и осталих новоформираних мањина.“ (према Павловић 2010: 75)

Након оснивања бројних српских културних друштава на простору Словеније, појавила се тенденција за научна истраживања у оквиру различитих дисциплина, која су уско повезана са темом овог рада (Крижишник–Букић и остаји 2003; Павловић 2010; Гламочанин 2010б). Павловићева (2010: 78), бавећи се истраживањем деловања чланова у српским културним друштвима у Словенији, истиче као главни проблем бројност чланова. Она је дошла до сазнања да мање од 4% укупне српске популације која живи на словеначком поднебљу учлањено у неко српско културно друштво.

Током изучавања културних дешавања у српским друштвима, Гламочанин (2010а: 37–38), је дошао до закључка да су српска друштва у својим културним деловањима подељена на секције, којих је унутар друштава по правилу више. Најчешће секције унутар српских друштава су драмска, литерарна и фолклорна.

Значајна сазнања о активностима Срба у Словенији и њиховом повезивању са циљем културног деловања у оквиру друштава приказује публикација *Položaj in status pripadnikov narodov nekdanje Jugoslavije v Republiki Sloveniji* (Крижишник–Букић и др. 2003: 234). Група истраживача је у споменутом раду истакла да су српска друштва међусобно повезана у већу организацију – *Савез културних друштва у Словенији*². Међутим у раду је истакнуто да постоје и бројна неслагања међу представницима одређених друштава током одражавања састанака Савеза, која су резултовала не само иступању појединих чланова из њега, већ и оснивањем нових Савеза.

Уочљиве су и велике разлике међу Србима у Словенији. Павловићева (2010) је открила да њени припадници, „воде порекло са различитих подручја бивше Југославије, те се разликују по социоекономском статусу, по нивоу образовања и идеолошким опредељењима“ (Павловић 2010: 77). Ауторица је такође дошла до сазнања да кроз активности српских, културних друштава чланови на различите начине негују и преносе своје национално и културно наслеђе. Значајан допринос постижу објавама својих делатности у часописима (разним публикацијама, који су бројчано на завидном нивоу), писањем литерарних дела и њиховим рецитовањем, извођењем драмских представа на српском језику, прославом српских празника и извођењем музичких програма заснованих на народној баштини.

Имајући у виду наведено у даљем тексту пажња ће бити посвећена неговању музичке традиције, односно певању народних мелодија и извођењу

2 Савез издаје и свој часопис под називом *Мосџови*, у којем објављује разне слике и извештаја са бројних дешавања у друштвима, савезу итд.

фолклорних игара чланова српских културних друштава у Словенији. Због мањка литературе на ову тему, ово истраживање смо обогатили интервјуом са Јовом Јаузом – председником српског друштва „др. Младен Стојановић“ из Велења. На основу интервјуа дошли смо до сазнања да током вежби и наступа чланови српских друштава изводе српске народне песме у мушким или женским групама које најчешће броје од 4 до 10 чланова. У репертоару који изводе, преовлађују народне песме са скоро свих поднебља настањених Србима. Групу певача предводи талентован познавалац народних песама, који је своје вештине у извођењу стекао присуствујући различитим радионицама, које воде познати извођачи и познаваоци изворне музике у Србији или Републици Српској. Културна друштва имају за циљ очување традиције неког народа и нису ограничена присуством чланова одређене етничке припадности. Зато врло често осим Срба, народне песме изводе и чланови других новоформираних етничких мањина у Словенији као што су Хрвати, Бошњаци итд. Како за певање тако и за друге делатности друштва, извођење српске музичке литературе није повезано за одређену старосну доб, већ извођење (певање и свирање), српског народног репертоара изводе сви чланови певачке секције, различитих узраста.

Поред народног певања, велики број српских културних друштава негује и чува српски фолклор, који представља важан аспект српске културе и који укључује извођење различитих српских игара из различитих крајева (Гламочанин 2010а: 49). У многим друштвима која негују ову активност, чланови културних друштава музичком фолклору посвећују посебну пажњу. Можемо изнети више аргумената за потврду поменуте тврдње:

– ова секција је, скоро у свим друштвима у којима постоји у својим културним активностима најбројнија. Поједина културна друштва садрже већи број чланова од припадника самога друштва у којем се секција налази.³

– посвећеност ка очувању српске песме и игре је на врло високом нивоу. Тако су представници бројних фолклорних секција често победници разних такмичења етно музике како у Словенији, Србији, тако и на бројим фестивалима у Европи и шире.

– занимљив податак је да више од половине новооснованих и активних друштава у свом деловању укључује и фолклорну секцију.

Да би поред игара и музике представници секција очували и друге елементе националне културе (као што су језик, обичаји, ношња), они на својим сусретима користе изворне песме и игре (на *изворном* српском језику), често указујући на језичке локалне специфичности одређених подручја одакле оне долазе (Гламочанин 2010б: 127). Према речима испитаника

3 Фолкорна секција је одвојена од чланова и врло често њени чланови нису чланови културног друштва.

интервјуа, јавно наступање је усклађено са приликама и различитим догађајима који су значајни за обележавање српских празника као и бројним догађајима које организује градска општина или друга српска културна друштва. Најуспешније секције поред споменутих приредби, своје културно наслеђе представљају и у земљама региона, неке чак и на значајним европским фестивалима етно музике. Значајно је истаћи да представници српских друштава наводе мањак посећености на њиховим наступима како од стране српске, тако и словеначке па и других етничких група. Из тог разлога, друштва често наступе организују на тај начин да своје учешће повезују са другим српским културним друштвима.

Поред бројних јавних наступа, фолклорне секције програм изводе и на данима својих друштава. Гостујућа друштва нису само из Словеније, већ на данима својих друштава гостују и фолклорни извођачи из иностранства. Простор у којима српска културна друштва организују свој рад обезбеђује углавном градска општина и *Јавни фонд за културне активности*. Најпосећенији наступи свакако су годишње квалификације за Европску смотру, које прати значајан број посетилаца, међу којима су и значајни државни представници, амбасадори, министри, представници општина, културни радници итд. На њима сарађују и изводе фолклорне наступе најбоље српске фолклорне секције у држави, а победници такмичења представљају српски фолклор на најпрестижнијим такмичењима европских смотри српског фолклора за дијаспору, која се сваке године организују на различитој локацији.⁴

Поред певања и игре важан фактор у очувања традиције је и неговање народне инструменталне музике. Она укључује извођење народних песама и игара на народним инструментима (фруле, дудук, гајде, гусле). Извођачи композиције изводе на инструменту, соло или у пратњи различитих ансамбала и оркестара. Репертоар инструменталних песама и игара чине српске народне и епске песме (Јовановић 2019: 18).

3. НЕГОВАЊЕ ХОРСКИХ И ОСТАЛИХ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ У СЛОВЕНАЧКИМ ДРУШТВИМА У СРБИЈИ

Након распада Југославије и настанка нове државе, у Републици Србији налазимо 21 признату националну мањину. Међутим многе националне мањине о којима брине закон о заштити права и слобода националних мањина Републике Србије процентуално не чине значајан удео свеукупног становништва. Унутар тих тзв. мање бројних националних група спада и словеначка, чије припаднике не везује неко посебно подручје односно локалитет

4 <https://www.dijaspora.gov.rs/odrzana-24-evropska-smotra-srpskog-folklor-a-dijaspora-e-srba-u-regionu-u-beogradu/>.

унутар Србије, већ живе у различитим местима. Та група људи је због очувања свог националног идентитета крајем деведесетих година прошлог века почела је да се удружује и повезује у културна друштва (Ђукановић 2019: 392). До данас је формирано 16 словеначких културних друштава у Републици Србији и то у 15 различитих градова. (<https://slovinci.rs/organizacije/slovenska-kulturna-zdruzenja-v-srbiji/>)

Ова бројчано мала, а културним делатностима богата национална група људи је својим активним деловањем привукла је значајну пажњу истраживача (Ђукановић 2019; Вуковић 2010, 2014; Житник–Серафин 2014). Велику помоћ истраживачима дали су библиографски записи Вуковићеве (2010), која је у својој публикацији *Словенци у Србији* (библиографија са анотацијом), објединила радове разних истраживача на ову тему. Она је такође проучавајући историју културног повезивања Словенаца (Вуковић 2014: 47–59) дошла до важних података који су везани за настанак ове заједнице, као и то да је у прошлом веку до распада Југославије, на подручју Београда деловало 11 словеначких друштава.

Проучавајући делатност у словеначким културним удружењима, Житник Серафин (2014: 248) дошла је до закључка да укупан број чланова у словеначким друштвима широм Србије броји више од 5000 чланова, што представља већи број чланова друштава од броја оних који су се на попису становништва изјаснили као припадници словеначке националне мањине.

Већи број аутора (Хергула 2011; Житник–Серафин 2014; Вуковић 2010) истиче да је за ову националну мањинску заједницу у Србији од посебног значаја *Национални савети* словеначке мањине, који има за циљ да повеже Словенце без обзира на чињеницу да ли су чланови неког од словеначких друштава. Његов главни одбор чине представници свих културних друштава у Србији и имају редовне састанке у Београду.

Ђукановићева (2019) је бавећи се проучавањем културног аспекта деловања словеначких културних друштава, уочила да словеначка мањина у Србији у односу на друге националне мањине „иступа по интензивном очувању и развоју словеначког језика и културе на високом научном и стручном нивоу.“ (Ђукановић 2019: 395)

Да би прецизније сагледали аспекте културног деловања, који су важни за тему овог рада, у наставку текста ћемо се посветити функционисању словеначких културних заједница у Србији. Од посебног значаја за овај параметар проучавања словеначких културних друштава су истраживања која је, изучавајући културно деловање Словенаца на бившем југословенском подручју, спровела Јања Житник–Серафин. Она је у својој публикацији *Aktivno delovanje slovenskih kulturnih društev na obravnavanem območju*, представљањем културних дешавања у културним друштвима, открила да готово сва друштва обележавају *Прешернов дан*, поједина Дан самосталности, а бројна

дан (свог) друштва. У друштвима, ауторица истиче, да чланови организују бројна: такмичења, фолклорне, луткарске и драмске представе, изложбе, предавања, дискусије, концерте, спортске представе, литературне вечери, сусрете и скупове певачких хорова и других музичких представа. Бројчано већа друштва издају часопис Билтен, док Савет националних мањина издаје часопис под називом *Словеника*, у којем се објављују научни радови из различитих струка на српском или словеначком језику. Деловање и функционирање друштава у највећој мери финансира *Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu*, док бригу о финансирању Националног савета води Република Србија. У вези проблематике која је присутна у културним друштвима, ауторица је истакла да мањи број друштава заправо сарађује са словеначким фирмама у Србији и да нека друштва имају проблеме са проналажењем адекватних простора за деловање (Житник–Серафин 2014: 255).

Поред бриге за очувањем културолошких аспеката, словеначка национална мањина у жељи за очувањем своје културе и језика својих предака, у својим просторијама организује учење словеначког језика. Хергула (2011: 42–44) је открила да ученици током учења језика имају не само могућност ка бољој спознаји словеначког језика, већ и да на тај начин упознају словеначку културу, обичаје, крајеве, људе, музику, филм итд. Предавачи словеначког језика због додатног усавршавања, годишње гостују на разним семинарима и радионицама у Словенији, где упознају нове методе и облике учења, као и начине подстицања ученика за учешће у различитим манифестацијама.

Сва друштва у Србији међусобно су добро повезана и сарађују на годишњим приредбама и настушима. Поједина друштва надограђују односе и са другим словеначким удружењима изван граница Србије, а нека и са другим националним и верским мањинама у Републици Србији (Житник–Серафин 2014: 249).

У наставку овог текста ћемо се посветити проучавању важног (и према неким изворима најважнијег) аспекта за промоцију и очување словеначког националног идентитета у Србији – извођењу музичке делатности. Као што је већ речено, зарад недовољног броја написане литературе на ову тему готово сви подаци су за ово истраживање прикупљени уз помоћ интервјуа са Елзом Ајдуковић – представницом управног одбора културног удружења *Кредарица* (Нови Сад). У истраживању смо желели да дођемо до података који се тичу неговања традиције хорског певања на просторима у којима делују. Значајно је истаћи да је та традиција словеначког хорског певања започета крајем деведесетих година у културном друштву *Кредарица* и да су њиховим стопама кренула још 4 друштва у Србији која и данас негују традицију хорског певања. То су: Друштво Словенаца *Сава* у Београду, Друштво Словенаца *Кредарица* из Новог сада, Друштво Словенаца *Трилав* из Суботице и Друштво Словенаца *Планика* из Зрењанина. Поред неговања традиције

хорског певања, важно је истаћи да нека друштва у својим активностима укључују и наступе оркестара као и певање словеначког народног музичког наслеђа у солистичком извођењу, о чему ће бити више речи у наставку овог текста.

Са хорским певањем и интерпретирањем народних песама, словеначка друштва желе да упознају, како своје чланове тако и остале љубитеље хорског извођења са словеначким народним песмама. Репертоарно се хорови не ослањају само на извођење народних песама из словеначког музичког стваралаштва, већ изводе и црквене песме, песме са репертоара класичне музике и из забавног односно популарног репертоара. Интерпретације тих песама чланови хорова изводе на традиционалним годишњим прославама друштва, различитим градским и општинским прославама, црквеним догађајима итд. Што се тиче ширења својих делатности словеначки хорови сарађују и наступају и са другим националним и верским мањинама у Србији.⁵

Једини годишњи скупови на којима можемо чути наступе свих хорова у Србији су: *Дани словеначке културе* (које организује друштво *Кредарица* из Новог Сада) и *Сусрећ словеначких хорова* (орг. друштво *Трилав* из Суботице). Важност тих догађаја увеличавају наступи не само словеначких хорова из Србије, већ и из држава региона и Словеније.

Према речима интервјуисане, хороваће су по обичају особе словеначког порекла са високим музичким образовањем. Чланови хора, односно њихови певачи најчешће имају нижи ступањ музичког образовања или га често немају. Хорске извођаче чине чланови већином у позним годинама, углавном словеначког порекла, док млађу популацију певача сачињавају професионални музички уметници, који у већини случајева и нису припадници словеначке мањине.

За посећивање наступа словеначких хорова не постоји само занимање словеначке, већ и домаће популације као и припадника других етничких мањина. Поред бројних годишњих наступа у Србији, словеначки хорови своје културно наслеђе представљају и у Словенији, на фестивалима која се тамо организују. Један од таквих примера је група концерата по разним градовима у Словенији које организује *Јавни склад за културно деловање* под називом *Добродошли дома*. Осим њега према речима испитаника ређи су позиви и прилике за гостовање словеначких хорова из Србије у Словенији.

Поред наступања хорских група, значајан допринос очувању словеначког музичког стваралаштва или прецизније народно забавне музике у Србији доприносе поврмени наступи словеначких народно забавних ансамбала.

5 Тако годишње *Кредарица* наступа са јеврејским хором и у њиховој синагоги одржава честе концерте на којима учествују и наступају и други словеначки хорови из Србије.

4. ЗАКЉУЧАК

Познавање, извођење и неговање културне традиције кроз различите форме важно је средство очувања националног идентитета етничких мањина у дијаспори. У овом раду смо сагледали шире подручје деловања српских културних друштава у Словенији и словеначких у Србији. Током истраживања ове теме дошли смо до бројних и за упознавање ове заједнице, битних спознаја о деловању и посебно о неговању музичког наслеђа обе националне мањине. У наставку текста желели бисмо да кроз компарацију ова два друштва, представимо нека од кључних сазнања везаних за ову тему.

Констатовано је да постоји значајна разлика између културног деловања српских друштава у Словенији и словеначких у Србији. Међутим, постоје свакако и сличности између ова два мањинска друштва. Ако узмемо у обзир бројчаност припадника целокупних мањина и особа који су чланови мањинских друштава постоји значајна разлика између српских и словеначких удружења. Код словеначких културних удружења налазимо већи број чланова у односу на званично уписане на попису опредељене Словенце у Србији, док српску чини јако мали проценат постојећег становништва који живи и делује на словеначком поднебљу. Оба мањинска културна удружења повезује то да иза њих *стоје* кровне организације које се залажу за њихова мањинска права у државама у којима живе. Обе групе мањинских заједница су активне и у издаваштву. Разлика је евидентна у уређењу односно поделама активности. Тако српска културна удружења, организују бројне секције, где се врше значајне културне активности, док словеначка такву врсту организације немају. Можда највећа, али свакако најзначајнија разлика међу ова два мањинска удружења огледа се у настојању и потреби за очувањем језика њихових предака, као и у односима које ове заједнице негују и стварају између других друштава у држави и кровним организацијама. У словеначким друштвима језик је готово најважнији аспект културног очувања националне традиције, док се у већини српских друштава, из бројних разлога, очувању матерњег језика не посвећује довољно пажње. Словеначка друштва стварају одличне односе између својих културних заједница у Србији, док српска друштва у Словенији немају адекватне међусобне односе.

Фокус овог истраживања усмерен је пре свега у сагледавању разлика у неговању музичког културног наслеђа између српских културних друштава у Словенији и словеначких у Србији. У тексту смо дошли до бројних закључака о разликама у музичким традицијама које ове две културне заједнице негују. Можемо истаћи да поред бриге за очувањем два најважнија сегмента музичке делатности (хорског певања у словеначким друштвима и очувању фолклорне играчке традиције у српским), обе заједнице се баве и инструменталним и певачким извођаштвом. Након упоређивања података који

се односе на бројчаност посетилаца концерта закључујемо да словеначка културна друштва на наступима бележе добру посећеност публике, док су наступи српских друштва у Словенији мање посећени. Значајно за оба културна друштва је то да у својим музичким деловањима наступају и сарађују са фолклорним друштвима из региона, као и са другим етничним групама са којима често и *деле* своје наступе. Поред сличних културних активности оба друштва музичку делатност изводе на сличним догађајима (дан друштва, значајни културни и верски празници итд). Међутим као разлику можемо истаћи да се српска културна друштва међусобно и такмиче, док словеначка немају ту тенденцију, првенствено због недостатка довољног броја хорова.

Постоје значајне разлике у неговању доминантних музичких традиција у неким сегментима које су усмерене ка неговању музичког наслеђа. Тако су српска културна друштва у Словенији препознатљива по томе да:

- интерпретирају народне песме у мушким и женским групама од по 4–10 чланова.

- изводе репертоар народних игара и песама са различитих поднебља настањеним Србима.

- посећеност на пробама и наступима фолклора је на јако добром нивоу, о чему говоре бројне награде и наступи на престижним фестивалима, како у Словенији тако и шире.

За музичку делатност у словеначким културним друштвима у Србији смо сазнали да:

- репертоар словеначких хорова у Србији ослања се на народно музичко стваралаштво, а неретко изводе популарне и песме из класичне уметничке литературе.

- хоровође су припадници мањине са високим музичким образовањем, док чланови припадају популацији средњих и позних година – са или без музичког образовања.

- постоји пар концерата (као устаљена пракса), у Србији, као и фестивали у Словенији на којима словеначка културна друштва из Србије наступају.

ЛИТЕРАТУРА

- Đukanović 2019: Maja Đukanović, Borko Kovačević. „Razvoj slovenske skupnosti v Srbiji z jezikovno – kulturnega stališča.“ *Obzorja* 38. Zbornik radova. Ur. Hotimir Tivadar. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 391–396.
- Glamočanin 2010: Milan Glamočanin. „Organiziranje pripadnikov srbske skupnosti v kulturna društva v Sloveniji.“ *Folklornik*, god. 6, 124–127.
- Glamočanin 2010: Milan Glamočanin. „Ohranjanje narodne identitete manjšin skozi kulturna društva v Sloveniji: primer srbske narodne manjšine.“ Diplomski rad. Ljubljana: Fakultet za društvene nauke.

- Hergula 2011: Andreja Hergula. *Etnična vitalnost slovenske narodne manjšine v Vojvodini: skrb za slovenski jezik v društvi Slovencev v Vojvodini*. Diplomski rad. Ljubljana: Fakultet za društvene nauke.
- Јовановић 2019: Душан Јовановић. „Међународни светосавски фолклорни фестивал.“ *Мосїови*, април 2021. https://www.ssd.si/wp-content/uploads/2014/10/Mostovi_41_www.pdf.
- Križišnik–Bukić 2003: Vera Klopčič, Miran Komac, Vera Križišnik–Bukić. „Položaj in status pripradnikov narodov nekdanje Jugoslavije v Republiki Sloveniji.“ Istraživački rad. Ur. Vera Križišnik–Bukić. Ljubljana: Institut za narodnostna vprašanja.
- Pavlović 2010: Mirjana Pavlović. „Srbi u Sloveniji: manjinske organizacije.“ *Traditiones*, god. 39, br. 1, 71–81.
- Pintar 2012: Maja Pintar. „Problematika statusa srbske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.“ Diplomski rad. Koper: Fakultet za humanistične studije.
- Vuković 2010: Biljana Vuković. „Slovenci u Srbiji.“ *Traditiones*, god. 39, br. 1, 283–320.
- Vuković 2014: Biljana Vuković. „Delatnost slovenačkih udruženja u Beogradu (1921-2014).“ *Etnološko–antropološke sveske*, god. 24, br. 13, 45–67.
- Žitnik–Serafin 2014: Janja Žitnik–Serafin. „Aktualno delovanje slovenskih kulturnih društva na obravnavanem območju.“ *Priseljevanje in društveno delovanje Slovencev v drugih delih jugoslovenskega prostora*. Elek. knjiga. Ur. Janja Žitnik–Serafin. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 241–259.

Александар С. КОДЕЛА

COMPARISON OF MUSICAL AND CULTURAL ACTIVITIES
OF SERBIAN CULTURAL SOCIETIES IN SLOVENIA
AND SLOVENIAN IN SERBIA

SUMMARY

A surprisingly small number of papers dealing with the activity of cultural communities of Serbs in Slovenia and cultural societies of Slovenians in Serbia can be found in the research that primarily investigates promotion and preservation of cultural heritage of these two peoples. The aim of the paper is to show the activities of these two minor communities, focused on promotion and preservation of their own musical heritage within cultural societies where they act. Using the methodology of oral interview of leading people in cultural communities, significant research data were obtained related to study of importance of various aspects of investigation in minor ethnical communities. By comparing the results provided by research in these two national minorities, organized in different cultural societies (i.e. in different countries), we wanted to investigate the relationship between minorities and cultural heritage as well as various aspects of its identification, promotion and transmission. In our paper we found that Serbian cultural societies in Slovenia primarily promoted the folklore tradition, while Slovenian cultural societies in Serbia were engaged in choir singing as their basic activity. The findings of research reveal significant possibilities for further ethno-musicological and musicological investigation combined with other scientific disciplines related to this topic.

Key words: Cultural societies, minorities, Serbs in Slovenia, Slovenians in Serbia, folklore music